

148

1585-1587. Νοταριακά δικαιοπρακτικά έγγραφα. Κέρκυρα.

Μαρία Καζανάκη, «Ειδήσεις για τὸ ζωγράφο Θωμᾶ Μπαθᾶ (1554-1599) ἀπὸ τὸ νοταριακὸ ἀρχεῖο Κερκύρας», *Δελτίον τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας* 1 (1977), σ. 136-138 αρ. 1-2.

149

1585-1588. Νοταριακές πράξεις. Χάνδακας.

Μαρία Κωνσταντουδάκη - Κιτρομηλίδου, «Παραγγελίες πινάκων, εργαστήριο, κυκλοφορία σχεδίων του Μιχαήλ Δαμασκηνοῦ στον Χάνδακα. Ανέκδοτα έγγραφα (1585-1593)», *Θησαυρίσματα* 34 (2004), σ. 257-261, αρ. 1-6.

149α

1585-1600. Νοταριακές πράξεις. Ιεράπετρα.

Μ. Νικολιδάκης, *Νεῖλος Δαμιλᾶς*, Ἡράκλειο 1981, σ. 157-164, αρ. 1-3.

149β

1585-1591 (codex A) [1605 (codex P)]. Το ἔργο ὑπὸ τον τίτλο «Βασιλικῶν νόμων ἐπιτομή, τοῦ σοφωτάτου Μιχαήλ ἀνθυπάτου καὶ μεγάλου κριτοῦ τῆς Ἀνατολῆς τοῦ Ἀτταλειώτου» ἀποτελεῖ παράφραση σε δημώδη γλώσσα τῆς «Μικρᾶς Συνόψεως» ἢ «Νομίμου κατὰ στοιχεῖον» (Synopsis Minor) ἀπὸ τον πατριαρχικὸ πρωτονοτάριο Θεοδόσιο Ζυγομαλά. Ἡ ἐκδοση γίνεται με βάση τον αὐτόγραφο χειρόγραφο κώδικα Atheniensis EBE 2140 (olim Thessalonicensis, Gymnasii 71 = codex A), f. 1r-165v καὶ τον Parisinus Suppl. Gr. 1239 (olim Trapezuntinus = codex P), f. 158r-304r¹⁴. Το κείμε-

14. Ἡ παράφραση σώζεται καὶ στον codex Leninopolitanus, Institutu Rossici Archaeologici Constantinopoleos 139, f. 169r-325r (ἔτος 1605). Πρβλ. Perentidis, *Théodose Zygomalas et sa Paraphrase de la Synopsis Minor*, Athènes 1994, σ. 65-67. Γενικότερα για τὸ ἔργο βλ. S. Perentidis, «Un manuscrit de l'Hexabible d'Harmémopoulos en la possession de Théodose Zygomalas», στον τόμο *Μνήμη Γ. Πετροπούλου*, τ. Β', Αθήνα 1984, σ. 207-228· του ἰδίου, «L'infiltration du grec populaire dans les compilations juridiques: la Synopsis minor (fin du XIIIe s.) et sa Paraphrase par Théodos Zygomalas (fin du XVI s.)», ἀνακοίνωση στο συνέδριο «Unlocking the potential of Texts: Interdisciplinary Perspectives on Medieval Greek», Centre of Research in the Arts, Social Sciences and Humanities, University of Cambridge, 2006.

νο αποτελεί παράφραση της «Μικρᾶς Συνόψεως», συμπιληματικά έργου του τέλους του 13ου αι.¹⁵, καθώς σε αρκετά σημεία απαντώνται προσθήκες του συγγραφέα από άλλες πηγές, ακόμη και από αταύτιστες. Κωνσταντινούπολη.

S. Perentidis, *Théodose Zygomalas et sa Paraphrase de la Synopsis Minor*, Athènes 1994 (*Forschungen zur Byzantinischen Rechtsgeschichte, Athener Reihe*, 5), σ. 103-308.

«... ΑΡΧΗ ΤΟΥ Γ (ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ)

Γ.19 Ἐὰν τινὰς παλλακὴν ἔχῃ, ἤγουν γυναῖκα χωρὶς νομίμου γάμου, καὶ συνοικῇ καὶ συγκοιμᾶται μετ' αὐτῆς, ἢ καὶ μὲ τὴν ἀπελευθέραν του, καὶ σαρκικῶς νὰ συμμίγνυται, καὶ λάβῃ παρ' αὐτῆς τι ὡς προῖκα, ἔκτοτε ὡς γυνὴ του κρίνεται. Καὶ οἱ ἐξ αὐτῆς παῖδες γνήσιοι, ἂν καὶ ἐγεννήθησαν ἢ καὶ πρὸ τοῦ δοθῆναι τι αὐτῷ, ἢ μετὰ τὸ δοθῆναι εἰς προῖκα ὡς εἵπομεν, κἄντε πολλὰ κἄντε ὀλίγα.

[Fons non invenitur]

Γ.20 Ὅποῦ ἔχῃ παιδιὰ μὲ μίαν γυναῖκα πὺν νόμος δὲν ἐμποδίζει καὶ νὰ τὴν στεφανωθῇ ὅταν θέλῃ, καὶ ἢ εἰς διαθήκην ἢ ἄλλοῦ τὰ ὀνομάσῃ παιδιὰ του, φυσικὰ καὶ γνήσια του παιδιὰ λογίζονται, καὶ ὡς νόμιμα εἶναι, ἂν καὶ δὲν τὰ ὀνομάσῃ φυσικὰ του παιδιὰ ἢ γνήσια.

[Fons non invenitur] ...»

«... ΑΡΧΗ ΤΟΥ Τ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ

Τ.8 Ἐν τοῖς χρόνοις τοῖς παλαιοῖς, δώδεκα οἱ ἔχοντες διὰ τὰ ἑκατὸν ἔδιδον πρὸς τὸ κοινόν, ὡς κουμέρκιον εἶπεῖν ἢ βοήθειαν διὰ τὴν κοινότητα, ὅπερ νῦν τὸ αὐθεντικόν ἐστίν ἡ παλαιὰ κοινότης. Οἱ δὲ μὴ ἔχοντες καὶ ἄλλοι πάντες λοιποὶ ἐξ ἐπαρέχον. Ὡστε φαίνεται ἐκ τούτου καὶ διὰ τοὺς τόκους, ἀπὸ τὰ εἰς βέβαιον καὶ σιγοῦρα διδόμενα μισόν, ἦτοι ἕξ, ἐλάμβανον. Ἀπὸ δὲ τὰ ἄλλα, τὰ κίνδυνον ἔχοντα, διπλοῦν, ἤγουν δώδεκα.

[Fons non invenitur, cf. SMin. T.6]

Τ.9 Καὶ διατί τῆς λίτρας ἑβδομήκοντα δύο οὔσης νομίσματα, ὁ τόκος ἑκατοστιαῖος λέγεται; Ὁ Ἀρμενόπουλος σαφηνίζει ὅτι δώδεκα οἱ ἔχοντες ἔδιδον εἰς τὸ κοινόν, καὶ ἕξ οἱ μὴ ἔχοντες.

[Fons non invenitur, cf. SMin. T.6] ...»

149γ

1585-1818. Ἰδιωτικά δικαιοπρακτικά έγγραφα. Ἄνδρος.

15. Για την χρονολόγηση της Μικρᾶς Συνόψεως στα τέλη του 13ου αιώνα βλ. S. Perentidis, «L'empereur né le jour de Pâques: Michel IX Paléologue et la date de la Synopsis Minor», *Fontes Minores* 7 (1986), σ. 253-257· πρβλ. ὁμοίως καὶ ἄλλη εκδοχὴ υποστηριχθεῖσα παλαιότερα ἀπὸ τον ἴδιο στη μελέτη του «Recherches sur le texte de la Synopsis Minor», *Fontes Minores* 6 (1984), σ. 219-273.